

ARADUL

**HRISTOS
A INVIAT!**

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:		Pentru autorități și instituții	
150 Lm	1 An	250 Lm	1 An
80	6 Luni	140	6 Luni
40	3 Luni	70	3 Luni

In străinătate dublu.

Hristos a înviat!

Ca un binefăcător suflu primăbratic, după o îndărătnică iarnă întârziată, așa se revarsă peste fața noastră sufletească, strâmbată de griji, de îndoieli și negură binecuvântată solie de Paști: Hristos a înviat! — Adevărat, a înviat.

Nici odată, par'că n'am simțit mai mult trebuința unei solii de curie, de pace, de întărire și pălțare a sufletelor. Sunt atâția oameni de cinste și de ispravă, înși acum în cleștele nemilos al nesiguranței, al desgustului de viață. Unii, cu brațele crucii, reținuți într'un unghiu al prăvăliei sau întreprinderii lor, privesc ruina unei munci și osteneți de decenii; alții așteaptă, într'un birou ori laborator, zădarnic să le vină clienții; iar alții rămași pe drumuri fără slujbă, ori cu frica în față, că le va veni rândul, fără să știe de ce să se apuce; funcționarii neplătiți de luni de zile se vede fundându-se și gospodarul, ca în fiecare primăvară a vieții sale, pășeste îngândurat și îndoielnic pe marginea plugului. Câți nenorociți nu se ispitesc să se despartă de viața, să se arde, li-se pare, că nu mai are nici un rost — nu mai reprezintă nici o valoare...

Nu știu de am avut vre-odată mai multă nevoie să ne ridicăm din suferința sufletului spre Cel ce a învins nebunia și răutatea omenească și a biruit moartea și iadul. Prea multă vreme a încolțit ispita, că nu vom mai putea ajunge nici odată să înfrângem răul răutății din lume, care ne ține de la o margine la alta, cotărâșind totul cu puterea lui sălbatică, cu ura, cu minciuna, cu înșelăciunea, surpând ce este bun, drept nobil și sfânt.

Tânjim ca și ucenicii Domnului să fim și noi femeile credincioase, în cea mai frumoasă și desăvârșită dimineață a vieții. Sperăm o viață senină, înălțătoare și fericită în Țara nouă, întregită în hotarele ei fiștești, și acum, ni se pare, visul este aur sfârșit în cioburi de lut... Dar nu! Nu e acum sfârșitul suferințelor. Cine știe dacă Domnul, prin această suferință, prin această certare aspră, nu vrea să ne aducă la sentimente mai bune, la o concepție de viață mai curată și mai superioară, la principii mai înalte și mai sănătoase de viață socială și de stat — dela care prea ne-am dedat să așteptăm totul.

Grozavă a fost acea Vinere a satimilor! Cum a fost redus la tăcere Celce propoveduia cele mai înalte și mai sănătoase idei de fericire pentru omenire și inspirațiunile de cea mai pură valoare pentru mântuire. Oficialitatea con-

ducătoare a țării Sale și a poporului din care făcea parte și pe care atât de mult îl iubea, îl condamnă la moarte; moartea cea mai rușinoasă pe cruce, ca un făcător de rele. Și ucenicii Lui se smintesc. Cine ar mai fi crezut într'un Hristos, Stăpânul lumii, Biruitorul morții și al iadului!

Și totuși, a treia zi, fără ajutor de mână omenească, peatra se răstoarnă de pe ușa mormântului. Domnul se arată iarăși viu, întru putere și slavă mai multă. Și de atunci trăește cu putere și stăpânește ca un împărat peste sufletele sfințite ale credincioșilor Săi.

Dacă Domnul a rupt pecețile tuturor meșteșugurilor răutății omenești, și a înviat din morți, n'avem dreptul să ne îndoim o clipă de biruința adevărului și a dreptății, oricât ni s'ar părea că dominează ipocrisia, minciuna, forța, egoismul; ori cât de întunecați s'ar mai ținea la orizont norii mizeriei și ai lipsei. Răul mai poate băntui la suprafață, dar rădăcinile lui sunt tăiate, nu se mai poate hrăni din adâncuri și va sfârși topindu-se... Adevărat »ceasul vremii« merge poate mai încet de cât cel din turnul bisericii, ori din buzunarul hainei. Și noi n'avem căderea să fixăm locul și ora, când să se împlinescă dreptatea dumnezeiască, dupăcum ni se pare nouă oportun.

Să ne păstrăm deci liniștea de viață, să ne însuflețim de nădejdea biruinței sigure a binelui care va înfrânge duhul vremii. De sigur, nu fără conlucrarea noastră. Să nu așteptăm dela alții începutul, cu gândul rezervat că noi înșine am mai putea totuși continua o viață de minciună, tănuțită, de viclenie, de nedreptate, de răutate și de oameni pătimiși. Hristos, cel înviat nu va fi alături de noi. El urește răul, ori unde ar fi. Și nu ne va ajuta la biruință și nu ne va sprijini spre izbândă, dacă vrem să ne ajungem scopul pe căi piezișe, cu mijloace lăaturalnice.

Acest adevăr se desprinde luminos din solia de Paști. Hristos cel sculat din morți nu poate sprijini decât binele și pornirile nobile din noi.

Numai râvna dragostei și a alipirii către El a fost răsplătită cu bucuria Invierii. Numai cei ce au năzuit des de dimineață spre locul de îngropare, au putut auzi glasul îngerului: »Nu este aici... S'a sculat din morți și va merge mai înainte de voi în Galileea, acolo îl veți vedea pe Dânsul. Numai pe aceștia l-a întimpinat Domnul însuși zicând: »**Bucurați-vă**« (Mat. 28. 9.)

— Prognosticuri politice. —

Toată lumea discută. Se fac prognosticuri. Unii vorbesc despre un guvern de concentrare, alții despre un guvern de personalități, alții despre un guvern de specialiști și în sfârșit, cei mai cerbicoși reclamă dictatura.

»Aradul« nu face politică, dar ca să fie în nota generală își permite să analizeze obiectiv soluțiile vulgului.

Un guvern de concentrare, cu sau fără actualul parlament, pare soluția cea mai puțin verosimilă. Dacă gruparea politicianilor în partide ar avea la bază diferența de principii, iar în esență ideea patriotică ar fi substratul real al tuturor crezurilor, un guvern de concentrare ar fi soluția cea mai fericită. Durere, învrăjbirile partidelor nu-și macină forța pe temeiul de principii, doctrină, ci pe vulgare patimi omenești: îmi place sau nu-mi place mutra cutăruia, cu partidul cutare îmi pot realiza mai ușor aspirațiile... Deci, în esență, arivismul și sefa de câștig. De sigur numără fiecare partid, câteva figuri proeminente, dar ce folos dacă masa le anchilozază năzuințele bune.

Un guvern de concentrare e destinat pieririi mai înainte de a reuși să se închege.

Guvern de personalități? Problema extrem de dificilă, căci dacă nu ne lipsesc personalitățile, este însă un non senz iluzia de a putea armoniza într'un tot omogen, în guvern, *personalități*, înșasi definiția de personalitate presupunând o forță de ordin psihic care iese mult din comun, deci inadapabilă disciplinei oarbe de guvern. Personalitățile sunt ceea ce le definește numirea numai atâta vreme cât își au sfera lor de activitate izolată. Supuse amestecului pierd din valoarea lor, încetează de a mai fi personalități și am putea avea un guvern de genii egal cu o harababură supusă jocului de extreme, după capriciile individuale strâns legate de tot ce iese din comun.

Guvern de specialiști? Ajunge cu vântul, ca să ne lepădăm ca de Satana. Avem deja experiența.

Ce să cere unei bune conduceri de stat? Să asigure viața și avutul cetățenilor. Progresul statelor n-a fost opera efemerelor guverne, ci opera vremii, contribuție anonimă și reciprocă a cetățenilor, cărora li-s'a dat posibilitatea să recunoască fructul muncii lor. Ori pentru aceasta nu se cer într'un guvern nici oameni prea versați în politică, nici genii, nici specialiști, ci oameni de bună credință, oameni încăpăținați în aplicarea *legii* până la sacrificiu, control riguros ca să se respecte *legea* fără nici un soi de excepții.

Și atunci, cunoscută fiind cumplita criză în care ne sbatem, oare n-ar fi ideal să se renunțe pentru câțiva timp și la parlament și la politicieni, numind în fruntea fiecărui minister câte un funcționar dostoinic, din acei cu experiența îndelungată în slujba statului, ministerului respectiv? Iar ca să poată munci neîngrădiți de temerile revocărilor supuse capriciilor, să li-se spună omule, te numesc în acest post pe viață, dar pușcăria te mănâncă atunci când te vei abate dela lege!

Fiindcă ce ne-a lipsit până acuma? Nu capetele luminate, nu specialiști, ci siguranța postului, controlul și răspunderea. Un prefect prost dar numit pe toată viața, știind că își are asigurate onorurile și pâinea, tot așa cum necredința îi schimbă în mod sigur postul cu pușcăria, va fi de o mie de ori mai folositor țării decât un geniu nesigur pe post, deci ispitit să-și asigure bani albi pentru zile negre.

Dar acestea sunt păreri: Pentru un moment anticipăm marelui bărbat de stat Titulescu încrederea deplină pe care i-o acordă însuși Maiestatea Sa Regele, convinși, că va ști să îndrepte carul țării aci acasă, tot așa cum l-a îndreptat, spre lauda lui și a țării, în străinătate.

Dumnezeu să-i ajute.

Casa maghiară sau cum ar fi procedat românii.

Ziarele maghiare au lansat cu mult brîo verbal acțiunea conducătorilor maghiarilor din Arad, pentru formarea societății pe acțiuni »Casa maghiară«, care s'a și constituit nu de mult, cu un capital de 2 milioane și jumătate. Populația maghiară din Arad, a primit cu mult entuziasm această idee și a contribuit cu bani în aceeași măsură. Scopul este, adunarea într'un mă-

nunchiu și într'un local, a tuturor asociațiilor culturale maghiare. Intenția e frumoasă și nu avem nimic contra ei.

Ne gândim însă asupra felului cum ar fi primit populația românească a Aradului o astfel de inițiativă. Nu voim să acuzăm pe nimeni, dar din faptele petrecute sub ochii noștri, ne-am format convingerea, că încurajări ar fi fost cu duimul dar când ar fi fost vorba de fapte și de jertfe materiale toți s'ar fi retras prin colțurile cele mai întunecate, refuzând net ori ce ajutor.

Bucurați-vă, căci »aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa.« *Hristos a înviat!*
Arhim. P. Morușca.

Ford Chevrolet Motordelta, Sigismund Kelly, Arad, Str. Alecsandri
 piese de schimb — cauciucuri — uleiuri, cu cele mai estine prețuri. repr. Bonolit - Nelson
 Nr. 202 1-1. pistoane, segmenti, bolțuri

Literatură și public.

Se vorbește mult și la noi de lipsa de contact dintre public și literatură. Problema nu e numai a noastră, ci a tuturor țărilor tinere fără tradiții culturale. Ea se pune chiar pentru Germania, pentru un popor creator de valori spirituale, pentru un popor de cultură veche dar fără continuitatea necesară în manifestările lui. De curând, Fr. Sieburg, cunoscut poate și publicului nostru prin cartea lui atât de discutată: Gott in Frankreich (în traducere franceză: Dieu est-il Francais? Grasset, 1930), publică un articol sugestiv asupra literaturii mondene germane în *Frankfurter Zeitung*. Plecând dela lipsa unui roman monden german, dela inexistența unei literaturi originale care să zugrăvească viața caselor de sus, în toată utilitatea dar și în toată splendoarea, rafinăria și naturalitatea lor, Sieburg încearcă să desprindă cauzele acestei situații, creionând o analiză a structurii sociale germane. N'avem, spune el, o elită formată, o clasă de sus unitară, cu moravuri și imperative proprii; n'avem deocamdată decât bogăți și săraci. Adică lipsește clasa de sus, care să nu fie numai invidiată pentru bogăția ei, ci și iubită și respectată, o elită deținătoare nu numai de bogății dar și de valori culturale. O clasă care să fie privită cu încredere de cei de jos, fiind mândria poporului întreg. Și cine știe că Marx, care venea din Germania și-a cules observațiile sale asupra crizelor economice și a inegalităților sociale ale sistemului capitalist, nu în Germania, a cărei industrie era în sămbure, ci în Anglia, țara, care, în afară de socialismul armonios a lui Owen, n'a dat nici o altă doctrină egalitară și unde averea cea mare a claselor de sus aduce cu sine și o rafinare mai

mare a acestei pături sociale, își va da ușor seama, pe de o parte, de ce teoreticianul a văzut clasele engleze dar n'a putut vedea ceiace le apropia, iar pe de altă parte, va înțelege și sensul spuselor autorului nostru. Până astăzi, nicăeri nu există diferențe mai mari economice între diferitele straturi sociale ca în Anglia, între lumea căsuțelor cenușii și întunecate din White-chapel și bogății palatelor de pe lângă Hyde-Park. Și cu toate acestea situația e acceptată și privită ca justă, cei de jos nu se revoltă. E caracteristică până și partidul socialist englez a trebuit să se plece în fața acestei situații, trimițând în camera lorzilor câțiva conducători socialiști pentru a putea lupta mai eficace în slujba revendicărilor muncitorești. Clasa de sus din Germania însă nu reprezintă și o bogăție de valori culturale indiscutabile și recunoscute de popor, iar rezultatul se vede până și în literatură. Lucrurile stau și mai rău la noi. S'a acuzat adeseori scriitorii noștri ca lipsiți de talent și de înțelegere pentru nevoile mai rafinate și pentru intelectualitate. S'a uitat însă că n'am avut până la război o clasă mijlocie sau o clasă de sus care să le dea prilejuri și motiv de observație și activitate. Iar așa zisa elită a fost străină sufletește, adică inexistentă pentru sufletul, limba și manifestările culturale românești. Singura clasă conturată, cu un suflet propriu și original, adică singura pătură românească reală a fost cea țărănească. Deaceia literatura românească a vorbit și a descris numai țărănimea.

Problema unei literaturi mondene la noi când n'avem încă o literatură a intelectualului român e astăzi o pură himeră.

(Revista de sociologie)

G. E. M.

Prețurile de pe piața Arad:

Ouă	---	1 per.	---	1.20—1.30	Lei
Gâște mârșave	---	1 per.	---	180—200	"
Gâște grase	---	1 per.	---	480—520	"
Rețe mârșave	---	1 per.	---	100—120	"
Rețe grase	---	1 per.	---	210—230	"
Găini după măr.	---	1 per.	---	110—130	"
Pui	---	1 per.	---	70—90	"
Brânză de vacă	---	1 kgr.	---	14—16	"
Brânză de oale	---	1 kgr.	---	35—40	"
Unt	---	1 kgr.	---	80—100	"
Smântână	---	1 lit.	---	30—35	"
Lapte	---	1 lit.	---	6—7	"
Salată	---	1 buc.	---	1—5	"
Fasole	---	1 kgr.	---	9—10	"
Cartofi	---	1 kgr.	---	4—5	"
Ciapă	---	1 kgr.	---	3—4	"
Usturoi	---	1 kgr.	---	16—18	"
Mere	---	1 kgr.	---	12—20	"
Nuci	---	1 kgr.	---	22—24	"
Varză	---	1 buc.	---	4—8	"

Dizitați fără întârziere marele salon de pălării bărbătești și de dame
Bittenbinder

Str. Eminescu 2. PREȚURI reduse! Nr. 201 1-2.

Fiecare să viziteze în interes propriu prețurile reduse din vitrinele „Bazarului Teatru Săptămâna de paște senzațională”
 Nr. 206. 1 1.

Pentru mesele de Paști

SUNCA FINĂ DE PRAGA, CAȘO SARDINE, SCRUMBII DE OSTSEE SARDINE, CIUPERCI USCATE, CONS LIQUER, VIN MUSCAT-OTTONEL, PASTELURI EXTREM DE REDUSE OFERĂ **PAVEL ERDŐS** Băcănie și depozit de alimente
 Arad, Piața Avram Iancu 3. Nr. 207 1-1.

Pește proaspăt
 crap viu cu 70 Lei Kg. se capătă zilnic la firma
LUTVAC și ABRAMOVICI Arad.
 Nr. 207 1-1.

TRICOTAGE
FABRICA DE TRICOTAGE S. A. ARAD
 SE FABRICĂ DIN LÂNĂ ȘI BUMBAC: CIORAPI PT. DAME ȘI BĂRBĂTESTI, MĂRĂMI BERLINEZE, VATELIN [-]
Haine de baie
 TRICOURI DE VARĂ PENTRU COPII, ETC. ETC.
 Nr. 208 1-1

In atențiunea Publicului Consumator! In timp de criză crutați banul, economizați enorm, cumpărând produsele **Aromat**, cele mai selecte din România, unica casă română în Arad, în alimente producem: Unt la la „Teschen”, Brânză a la „Liplau” Cașcavaluri și brânzeturile naționale, și Elvețiene, Franceze, Italiene, Austriace, Cehe și Ungare, cu 30% mai estin sa ori unde în Arad încercați și vă convingeți.
Cumpărăm: Lepte prime, Unturi de gălit Caș de oale în orice cantitate.
„Aromat” Fabrică și Magazin special de Brânzeturile și alimente. Centrala: Calea Banatului 3. Filială: Str. Alexandri 5. 3-10

Cheferiști!!

In apropierea gării, UN LOC DE CASĂ, se vinde URGENT, CU JUMĂTATE DE PREȚ.
 Adresa: Lăptăria, Str. Moise Nicoară No. 2. Nr. 208 1-1 (Lângă teatru)

NOUȚĂȚI DE PĂLĂRII PT. DAME
 MAGAZINUL CEL MAI EFTIN ȘI MAI BINE ASORTAT, DE ASEMENI MARE DEPOZIT DE COROANE ȘI VOALURI
Doamna UNGĂR
 (PALATUL TEATRULUI) Nr. 203 1-1

Continuăm vinderea tuturor umbrelor de ploaie și soare, nu numai a celor scăpate dela foc, pe prețuri nemai auzite de eftin.

Casa de umbrele Transilvania

Mărfurile noastre sunt fără defecte și de cea mai bună calitate.

Casa de amanet sau curia burlacilor.

Prin capul domnilor dela Praga a trecut o idee genială: Aradul trebuie casă de amanet. Presa noastră a mirosit afacerea, s'a entusiasmat... Inceput să scrie și să laude, rând dela început, ca dreptul de ploatare să fie cedat unui muncitor al cărui nume e rostit în șoapte, a nu fi auzit la... Arad-ul. Din această afacere câștigă orașul, încasând muncite prețul concesiunii, câștigă posesionarul, care încasează de la grase. Deci câștig pe toată linie e moral sau nu, e altă poveste. că banul n-are miros.

... Mai câștigă și burlacii, se de îngrijirea hainelor de sezon. In vara vor depune la amanet paltonul, căciula, șoșonii și flanela, iar cu primii își vor cumpăra un pardalișor, palărie de vară. La începutul iernii schimbă: Depun la amanet paltonul și scot paltonul și celelalte.

Iată deci o afacere bună cu bani și au scăpat de grije. Motiile vor mai roade. Casa de amanet îngrijii hainele. Au scăpat de grije.

Fiind în pragul verii, care drept se cam lasă așteptată, eu propun burlacilor, formarea unei delegații să se prezinte Primăriei felicitându-i mulțumindu-i pentru această strălucită idee ce-a avut, rugându-o în același timp să grăbească înfiunțarea casei de amanet, căci fiind criză, le ușurează burlacilor bilitatea de a se îmbrăca elegant.

Nr. 327/1931.
PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE
 In baza execuției de escont efectuată în ziua de 14 I. 1931, baza decisului Judecătorei Arad cu No. 3597/1930 obiecte secheș, în procesul verbal de execuție Nr. 327/1931 adecă o mașină de țesut complet și un valț de moară, în suma de lei 25.000 cuprinsă în favorul Lipovan Ioan reprezentat Dr. Aurel Crișan avocat din Arad, contra Bittenbinder Francisc în suma de lei 27.000 capital în de 13.5%, dela 1 Sept. 1928 și și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică Araduluiou str. Horia Nr. 8 în ziua de 21 Apr. 1931 la ora 12 1/2 d. m. art de lege IX. § ului 107 și 108 anul 1881. al legii exec.
 Arad la 21 Mart. 1931

CEASORNICE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura cu cele mai estine prețuri și cu cărticica „CONSUM“ la
 Nr. 149 1-20

CSÁKY ceasornicar și bijutier, Arad peste drum de biserică LUTHERAN

Un măr 17 lei, o portocală 6 lei și $\frac{1}{2}$ litru apă minerală 20 lei.

Contribuții la acțiunea de estinire inițiată de autoritățile administrative.

Nu de mult, într-o convorbire acordată presei, dl prefect C. Dumitrescu, releva faptul că aci în Arad, viața e cu mult mai scumpă decât la București, promițând cu acea ocaziune, că va lua contact cu primarul municipiului pentru, a începe de comun acord la o acțiune de estinire. De atunci s'a... discutat și coloanele presei minoritare s'a umplut cu aceste discuții. În realitate nu s'a făcut nimic. Ca dovadă citez următoarele fapte:

Duminecă, 29 Martie, un cunoscut de al meu, a plătit la restaurantul Beleş, din fața Primăriei, un măr produs în țară, cu 17 lei. În același timp o portocală, care e marfă de import, pentru care se plătește vamă, se vinde cu prețuri ce variază între 2-6 lei.

Martți, — 31 Martie — la restaurantul orășenesc proprietari, frații Kasácsonyi, am plătit pe $\frac{1}{2}$ litru apă minerală Lei 20. Aceeași cantitate și calitate de apă, se vinde la prăvălie cu 7-8 lei.

Am citat cazuri concrete.

Cerem ca autoritățile cari au promis că vor iniția acțiunea de estinire, să treacă la fapte Bietul cosumator, de cele mai multe ori funcționar neplătit de luni de zile, trebuie apărat, contra acestor jefuitori.

Pe acești jefuitori fără milă ai pungilor noastre li vom aduce la cunoștința marelui public, de câte ori ni se va prezenta ocazia pentru a fi cunoscuți și pentru a se feri lumea de ei.

Ion Poicoavă

Din Anomaliile gospodăriei financiare a statului.

După ce parlamentarii șau încasat banii până la toamnă, când este mai mult sigur că vor fi dizolvați chiar în câteva zile de la încasarea banilor, iar alți funcționari n'au văzut nici-un ban de la stat de 3-4 luni, aflăm acum o altă anomalie. Ministerele nu mai ordonancează banii pentru materiale instituțiilor respective, ci direct furnizorilor, de pe tablourile înaintate spre probare. Iată cazuri concrete: Ministerul Instrucțiunii, direcțiunea cultelor, trimis ordonanțele de plată direct furnizorilor academiei de teologie din Arad. O ordonanță pe numele Klein a ajuns în mâinile librarului Klein de la Academia Teologică nu furnizase nimic. De fapt trebuia să ajungă la

Klein, vânzător de cartofi. Numai cinstea librarului Klein a făcut ca ordonanța să vie la Academie.

Un alt comerciant de zarzavaturi, furnizor tot al Academiei Teologice primește o ordonanță de plată de 4000 lei. Cum el nu mai văzuse o astfel de hârtie a început s'o arate în dreapta și în stânga, până când un șmecher îi oferă una mie lei pe „hârtia aia”. — Din fericire tocmai atunci vine la negustor și prefectul seminarial care explică omului cazul.

Acestea s'au întâmplat numai cu câteva facturi și numai la o instituție; își poate oricine închipui câtă babilonie este pe întreaga țară.

Sicarius.

Cinematografele Primăriei.

Se face trafic cu biletele.

Casa de bilete la «Central» poartă tablă «Toate biletele vândute», dar vând bilete câte vrei pe din dos, deca la samsari, cari roiesc în jurul cinematografului.

Ce-o mai fi și asta? Mă lipsesc de bani, ca să nu fiu părtașul samsarului. Haide la «Select». Am văzut două piese: «Aventura revolver» și «Jurul lumii fără un ban». Cuvântul «jur» nu-i suficient ca să exprime valoarea filmelor pomenite. Am regăsit banii svârliți ca să mă énerveze am jurat, să nu mai calc pragul cinematografului Select.

Dar se cer lucrurile spuse. Cinematografele Primăriei sunt inferioare raportul selectiv al filmelor față de cinematografele de odinioară ale orașului. Era mai de mult în strada noastră un cinematograful «Elisabeta» condus de particularul Schwartz. O fi, o fi evreu, treaba mergea strună. Pentru el și pentru public. Aducea numai filmele cele mai minunate. Adevărat să fie. Era silit să primească un anumit procent, și filme proaste, primea, le plătea, dar nu le expunea vederii publicului, preferând să plătească chiria filmului, însă să-și mențină faima, că pe ecranul lui apar nu-

mai filme selecte. Și se îmbulzea lumea, cinematograful era vecinic tixit, publicul mulțumit, negustorul la fel.

De când cu cinematografele Primăriei n-am mai văzut un film de valoare filmului «Spita trupului» sau «Ben Hur», etc. La cassă ești primit de funcționare pestrițe, cari îți trântesc biletul cu un gest de îngâmfare proprie birocratică. Personalul cinematografulor particulare știa, că stă la dispoziția publicului, personalul cinematografulor Primăriei, are aparența că publicul este la dispoziția lui.

Conducătorii cinematografulor orășenești ar trebui să-și dea seama că a fi la adăpostul liberei concurențe, nu înseamnă a-și bate joc de public. Căci dacă cinematografele ar fi pe mâini particulare, s'ar fi supus și ele curentului de ieftinire, iar libera concurență ar selecționa filmele rulate, așa ca să nu mai apară pe ecranul «Select» filme scociorate din rafturile întâiilor începuturi cinematografice. Cine se acață de prea multe, nu dă rod în nimic și se pare, că Primăria cade în această greșală.

Mutarea Inspecției V Mișcare C. F. R. din Arad.

Avem personalități politice dar degeaba. Aradul decade, Timișoara se înalță.

Puține orașe din România adăpostesc atâtea personalități marcante în viața politică, câte are Aradul, și totuși aceasta împrejurare nu constituie pentru orașul nostru nici un avantaj, nici o garanție de progres.

Aceasta constatare, nerăsturnabilă cu nici o dovadă contrară afirmațiilor noastre, ne vine în gând când ne ocupăm de chestia mutării din Arad a Inspecției V. Mișcare C. F. R., a cărei vești tocmai acum ne-a parvenit ca și surprindere de sărbători.

Tot se concentrează la Timișoara; probabil că și capitala țării va fi mutată cu vremea tot la Timișoara și noi vom fi transformați cu vremea în suburbii al ei. Timișoara, poate că a suferit amputări cu mult mai importante decât Aradul din hinterlandul lui economic, cu ocazia trasării frontierei; cu toate acestea, fiindcă are în centrul orașului terenuri de edificat, posibilități de dezvoltare, — se îngâmădesc în acest oraș, tot felul de servicii publice regionale, indiferent, că este ori nu indicată Timișoara, ca și sediu al lor.

În cazul Inspecției C. F. R., de exemplu, în Timișoara acest serviciu este adăpostit într'un edificiu închiriat; în Arad C. F. R. dispune de cel mai confortabil și corespunzător edificiu,

din întreaga țară, ridicat anume în acest scop, și care formează proprietatea C. F. R. Aradul este situat pe cea mai principală linie de cale ferată, care leagă țara noastră cu Apusul Europei; Aradul cu Curticiul sunt cei mai importanți puncte vamale la frontiera de vest a țării; Inspecția C. F. R. din Arad are în rayonul ei cea mai importantă regiune minieră: Valea Jiului; Aradul a dăruit C. F. R. terenul, pe care s'a ridicat Palatul, în care este adăpostită azi Inspecția V. Mișcare C. F. R.; Aradul este în situația de a oferi locuințe suficiente, corespunzătoare și ieftine pe seama funcționarilor, câtă vreme Timișoara care abia a putut adăposti funcționarii Directorului, nu le poate da. Și în sfârșit Aradul încă are dreptul la viață, are dreptul de a avea serviciile publice ce i se cuvin, și cari sunt chemate de a spori circulația de bunuri și persoane, atât de necesară dezvoltării unui oraș. Ori a lipsi Aradul de Inspecția C. F. R. într'un timp, când depresiunea economică a căpătat o expresie atât de gravă, înseamnă a-i aplica o lovitură cu dureroase repercusiuni economice.

Facem apel la toți cei chemați să intervină la locurile în cădere pentru zădărnicierea atentatului acestuia împotriva părăsitului nostru oraș.

O inspecție inopinată. (Schiță).

Lucrurile se petrec în cancelaria unei școli secundare de fete.

Servitoarea scoate pantoful Doamnei directoare din picior și este grăbită să-l curețe ajară.

Nu trec două minute de la esirea ei și'n cancelarie intră un domn înalt spătos cu figura destul de severă ca să atragă atenția binevoitoare a Doamnei directoare, atenție pe care Domnișoara știe s'o acorde profesoarelor și elevelor când se abat de la program...

Domnul necunoscut observă nedumerirea Doamnei, și-ți taie scurt avântul...

Imi dați voi Doamnă... Spertescu.. Inspector școlar.....

Doamna directoare se ridică brusc împinsă parcă de un resort lăuntric.. dar când atinse pardoseala rece cu piciorul schiop, își dă seama de situație și cuvintele îi îngheață pe buze.

În acest moment critic servitoarea intră neobservată de noul venit, se pleacă sub birou și își încălță stăpâna

Când își simți piciorul asigurat Doamna Directoare își induci glasul gâta să îmblânzească pe cel mai teribil animal reușind să smulgă un surâs binevoitor de pe buzele severe ale inspectorului și se arată dispusă să-l însoțească în clase....

N'apucă însă să facă un pas și glasul ascuțit al servitoarei se ridică disperat de sub birou:

— „Doamnă să vă scot și pe celălalt?”.

E. M. Navalnic.

Voci din public

Pentru cinematografele Municipiului.

Mai mulți cetitori ai ziarului „ARADUL” ar vrea să știe din ce motive nu se rulează la cinematografele din Arad decât aproape exclusiv filme vorbite în limba germană.

Alături de filmele americane incontestabil superioare tuturor filmelor am vrea să mai vedem și auzim și filme franceze.

Aceasta cu atât mai mult, cu cât sunt o mulțime de filme franceze în cari rolurile principale sunt susținute de către artiști români ca: Alice Cocea, Elvira Popescu, Paula Iliescu, etc.

Până acum s'a jucat la cinematograful Central un film excelent „Sous les toits de Paris” în rolul principal cu Paula Iliescu.

Am vrea să vedem și alte filme franceze jucate cu artiști români ca de exemplu „Mon gosse de père” cu Alice Cocea sau „Si l'empereur Sarait ça” cu Elvira Popescu, sau „Ma cousine de Varsovie” cu Elvira Popescu, sau „Marions-nous” cu Alice Cocea și altele.

Unele din aceste filme au fost jucate în Capitală așa ca sunt adoptate cu inscripțiuni românești.

Publicul român din Arad ar putea astfel să admire artiștii români cari ne fac cinste în străinătate și de la cari așteptăm cu nădejde crearea filmului românesc vorbitor.

Dacă vrei să cumperi EFTIN și BUN caută pe

Csáky Iuliu gravor, ceasornicar și bijutier, unde se pregătesc cele mai solide și garantate reparații de ceasornice, sig. lili și bijuterii. Arad, str. Brătianu No 9. No. 161. 1-6.

PLAPOME se pot comanda cu preț ieftin la firma **MIHAIU HAUBENREICH** Special atelier de plapome Arad, Str Horta No. 3

Nr. 191 1-2

Cronica medicală.

DIFERITELE FORME ALE TUBERCULOZEI.

Ori-care ar fi calea de intrare a bacilului Koch în organismul omenesc, trebuie să treacă un timp de 4—10 săptămâni până ce își manifestă activitatea sa nefastă. În acest interval (numit timp de incubajie) în locul care a servit ca poartă de intrare microbului, acesta dezvoltă o asiduă dar făcută activitate pentru a determina ceia ce se numește o afecțiune primară. Afecțiune primară este constituită de o ulcerajie caracteristică tuberculozei cu sediul chiar la locul de inoculare al bacilului (de aceea se și numește șancru de inoculare) și însoțită de o inflamație a vaselor limpatice precum și a ganglionilor (ghindurilor) din regiunea respectivă. Așa de exemplu dacă infecția tuberculoasă s'a făcut prin plămâni afecțiunea primară se va prezenta în acel punct al plămânului, unde s'a fixat bacilul. În același timp se vor inflama vasele limfatice cât și ganglionii limfatici așezați la bifurcația tracheei sau în jurul bronșilor, și corespunzători regiunii, în care își are sediul șancru de inoculare. Toată activitatea aceasta se desfășoară de obicei în cea mai mare tăcere fără reacțiuni sau acuze subiective din partea individului atins. În cazul când virulența bacililor sau numărul lor este prea redus pentru a putea învinge puterea de reacțiune a organismului, infecțiunea se limitează aci și boala rămâne latentă datorită unui proces de rezorbție și de calcifiere exercitat asupra afecțiunii primare.

Cu totul altfel se petrec lucrurile când infecțiunea se face cu doze masive de bacili, sau când după prima infecțiune rămasă latentă urmează o nouă infecțiune mai puternică, precum și atunci când forța de rezistență a organismului este slăbită în urma unor altele boale intercutente sau datorită unor condițiuni precare de igienă. În asemenea cazuri bacilul tuberculozei poate se rupă bariera de apărare formată de ganglionii limfatici și să treacă în sânge. Căzut în torrentul sanguin aceasta îl transportă în organele pe care le alimentează, oferindu-le acestora odată cu sucii dător de viață și germenul fatidic al morții. Astfel se explică de ce tuberculoza nu atacă numai plămânii sau intestinale; adică organele cari servesc de obicei ca poartă de intrare în organismul omenesc, ci poate ataca oricare alt organ din complicata mașină umană. Este adevărat că tuberculoza pulmonară (oftica) este tipul

reprezentativ al tuberculozei dar nu a rareori se întâmplă ca odată cu plămânul se fie atins și învelișul seros al acestuia numit pleură (pieleța plămânului), iar ca urmare să formeze o pleurezie (aprindearea pielței plămânului) caracterizată prin dezvoltarea unui exudat lichid între foițele pleurei. În cazuri norocoase lichidul acesta se resoarbe total lăsând numai o îngroșare a pielței până când în alte cazuri mai puțin norocoase lichidul se transformă în puroi, iar boala ia o evoluție mult mai serioasă ba adeseori chiar fatală. Tot atât de frecvent se poate îmbolnăvi și pielța care acoperă organele din interiorul cavității abdominale (peritoneul) iar ca rezultat se dezvoltă și în această cavitate un lichid asemănător aceluia care se dezvoltă în cavitatea pleurală. Când bacilul Koch atacă învelișul seros al creierului (meningele) asistăm la desfășurarea tabloului clinic extrem de impresionant al meningitei tuberculoase față de care știința medicală este complet dezarmată. În fața acestei afecțiuni medicul este pus în penibilă situație de a rosti odată cu diagnosticul și sentința de moarte a bolnavului. O bună parte din schiopii pe care-i întâlnim pe cărările vieții noastre, sunt și ei victimele teribilei molimi, căci ea se fixează cu predilecție și pe încheetura șoldului (articulația coxo-femerală) precum și pe încheietura genunchiului, immobilizându-le. Cu aceiași aviditate atacă și oasele și mai ales oasele lungi. Cine dintre noi nu a avut ocaziunea să vadă un asemenea nenorocit condamnat să se transforme pentru ani de zile într'un izvor nescecat de puroi care se scurge încontinuu sau cu intermitență prin una sau mai multe guri respingătoare deschise pe suprafața corpului. Dar imensa falangă — vrednică de compătimitură — a cocoșajilor nu-și datorește oare calvarul său tot aceleiași molimi care atacându-le șira spinării îi stigmatizează ireparabil pentru toată viața. Și pentru a termina lugubra serie, am fi nevoiți să înșirăm aci aproape toate organele omului, dela cel mai perfecționat și nobil cum este ochiul, până la cel mai puțin pretențios, cum este pielea, căci dacă bacilul tuberculozei are oare și cari preferințe față de unele din ele, în schimb nici unul din aceste organe nu posedă mijloace de apărare infalibile cari să le asigure succesul într'o luptă angajată cu temutul lor dușman.

Dr. C. R.

Lămuriri privitoare la serbarea sădirii pomilor.

Șefii ocoalelor silvice împreună cu directorii școlari hotărăsc ziua și locul serbării. Fiindcă grădinițele școlare nu pot da încă materialul, ocoalele silvice pun la dispoziția elevilor puștii necesari. Este de dorit ca afară de personalul organelor silvice și corpul didactic, să la parte la această serbare și autoritățile administrative, precum și alți intelectuali din comună.

În anii trecuți, în cele mai multe localități nu s'au putut ține serbările, deoarece învățătorii așteptau instrucțiunile dela revizorate. S'a întâmplat, că

șeful ocolului silvic plecase în concediu tocmai în sezonul sădirii, nelăsând instrucțiunile personalului de serviciu. În alte locuri, puștii au rămas nesădiți, în pivnițele școlarelor.

Ar fi de dorit, ca cel puțin în anul acesta, atât Direcțiunea regională silvică, cât și Revizoratul școlar, din vreme să emită ordine celor vizați.

Prietenii noștri sunt rugați și pe această cale, să se comunice, la adresa acestui ziar, toate evenimentele în legătură cu serbarea sădirii pomilor.

Despre valoarea castității.

Nici-o problemă morală n'a tulburat umanitatea în măsura în care a tulburat-o problema moralei sexuale. Nici-o problemă n'a ridicat atâtea discuții ca aceasta. Și cu toate astea, trebuie să ne mire faptul că, pentru cine abordează studiul acestei probleme, chestiunea apare particular nouă.

Castitatea este sau nu este o virtute? Ce numim virtute și ce este viciul?

Ordinea lucrurilor naturale ascultă de două mari legi: legea determinismului; legea finalității, sau a normalului.

Este contra naturii, este viciu, tot ce tulbură cursul normal al acesteia.

După Edmond Goblot, toate practicile normale care se raportă la sexualitate au ca scop conservarea speței și perpetuarea vieții. Sunt vicioase toate practicile care se opun împlinirii acestei funcțiuni.

Deci practicile anticoncepționale sunt vicii în aceeași măsură ca și sodomia și prostituția.

Prostituția este suprimarea maternității. Viciul sexual nu este căutarea exagerată a voluptății sexuale, ci este căutarea voluptății sterile. Scăderea natalității se datorește faptului, că moravurile prostituției au fost introduse în căsătorie.

Ce e o femeie cinstită? O femeie cinstită este o mamă (Ed. Goblot).

Viciul contra virtuții castității este deci practica anticoncepțională, adică prostituția sub toate formele ei.

Acela care, introduce prostituția în familie este mai ales bărbatul. Adevărata cauză a depopulării unei țări este dreptul la prostituție și libertatea sexuală pe care societatea le acordă bărbatului înainte de căsătorie. Un bărbat necăsătorit și cast este aproape echivalent cu un bărbat ridicol!

Ceace constituie valoarea castității este relațiunea strânsă în care ea stă ca o funcție respectabilă și necesară între toate: cu funcțiunea transmisiunii vieții.

Certificatul prenuptial.

În ultimul timp s'au elaborat două proiecte de lege pentru salvarea și protecțiunea familiei: Impozitul pe celibat și stărpirea concubinajului în armată.

Ar fi bine ca unii din parlamentarii noștri să meargă mai departe și în numele sănătății publice să elaboreze un proiect similar celui depus acum câțiva ani în camera franceză:

«Ori-ce cetățean francez care dorește să se însoare nu va putea apare în fața ofițerului stărei civile fără a prezenta un certificat medical făcut cu 24 ore înainte; dovedind astfel că, candidatul nu prezintă nici o urmă apreciabilă de vre-o boală contagioasă».

Este o măsură ocrotitoare pentru viitoarea mamă, și o garanție pentru copil de a verifica calitatea reproducătorului.

Va veni, să sperăm, o zi când două familii cari vor decide o căsătorie, vor pune doi medici față în față, precum astăzi sunt puși agenții matrimoniali pentru a discuta cifra dotei fetei.

Examenul prenuptial este obligatoriu în multe țări de ex. în Statele Unite. În țările Scandinave declarațiile viitorilor soți sunt înregistrate în fața medicului și a ofițerului stărei civile

sub prestare de jurământ. În Turcia, în Țările de Jos, în Germania și în Austria consultațiile prenuptiale au intrat în uz.

Când un bărbat prezintă indice de boli contagioase (syfilis, tuberculoză sau degenerescență alcoolică, epilepsie, alienație mintală confirmată, etc.) se va vedea împiedecat de a nenoroci sau contamina o femeie, și de a produce copii bolnavi.

S'a susținut de mulți că o astfel de măsură va limita numărul căsătoriilor și al nașterilor. Limitarea nașterilor se datorește moașelor și medicilor fără scrupule.

Principalul nu e să avem copii mulți, însă să-i avem sănătoși. Un certificat prenuptial nu prezintă mare greutate. E suficientă sinceritatea candidatului la căsătorie și un medic demn de acest nume, fără complezanță interesată. Se mai găsesc.

Evident, dificultăți ar fi numeroase în domeniul neuropsihiatriei, aci bolile minții, chiar periculoase pentru descendenți, n'au un caracter pronunțat. Se poate reproșa științei lipsa de absolut. Același lucru se poate spune și despre dreptate.

Sunt numai cazuri speciale.

I. D.

Spectacole.

M. B. & Co.

Comedia aceasta anunțată ca «trei ore de răs» nu și-a desmințit reclama ce i s'a făcut.

O familie: tata, mama, fiul și fata. Familie sărăcită, trăește prin și pentru fata care a fost crescută și educată, pentru a se mărita cu om bogat. Dragostea? Nu contează. În sfârșit, Filip, prieten al fetei, aduce în familie un fabricant de conserve foarte bogat, care văzuse fata și se îndrăgostise de ea. Fabricantul cu toate că avea o avere fabuloasă, era un bădăran, care — după cu zicea el — n'are frecuş cu oamenii și când își dă drumul, e dat dracului. Bădărania acestui pretendent e scheletul pe

care e clădită toată partea umoristică a comediei. În principiu căsătoria e acceptată și urma să se facă logodna, când intervine Filip, care deșteaptă în fată dragostea, făcând-o să renunțe la logodnicul bogat, astfel că serbarea de logodnă, cu șampanie și cu artificii... se duce dracului! Totuși când e vorba de căsătoria ei cu Filip, fata care era mare amatoare de rochii, pălării și toate celelalte, renunță la el și se rentoarce spre fabricantul de conserve, care-i pune la dispoziție serii nenumerate de rochii.

Sala bine populată, a răsplătit cu aplauze furtunoase jocul actorilor, și mai cu seamă a lui Ionel Țăranu, deși pe acesta-l cam compleșise melancolia, pentru că guvernul, al cărui deputat este (încă), demisionase...

S. M.

FRĂȚII FLEISCHER,

fabrică de mobile de fier și aramă A R A D, str. I. RASSU ȘIRIANU No. 15

No. 198 1-1

† Lazăr Roșculeț.

Miercuri seara s'a stins din viață, Lazăr Roșculeț, vrednicul profesor dela gimnaziul Iosif Vulcan din Arad. În săptămâna Paștelor, ca un simbol al supraomnescului său calvar, și-a luat sâmborul spre cele cerești, părăsind trupul sfârticat de necruțătoarea boală, sufletul acestui chinat martir al suferințelor umane. Deși moartea în cazul de față vine ca o salvare, plecarea spre cele necunoscute a lui Lazăr Roșculeț lasă în urmă regrete unanime. Roșculeț profesorul și omul deopotrivă, ca profesor prin tactul său pedagogic și însuflețirea pentru catedra pe care a sfârșit-o timp de 13 ani, ca om prin rafinatele sale calități sufletești care îl ridicau în rândul spiritelor de elită.

Roșculeț a fost o fire de artist în accepțiunea largă a cuvântului. O vădesc aceste încercări sale literare vrednice de-a fi adunate într'un mănunchiu și paslunea cu care urmărea toate mișcările artistice din orașul nostru. N'a fost concert la Palatul cultural care să fi scăpat atențiunii acestui îndrăgostit al muzicii, iar criticele sale apărute în Tribuna nouă după câte o astfel de audiție mărturisesc din belșug palta pricepere pe care o avea pentru capodoperile muzicii.

Această continuă năzuință spre preocupări sufletești de ordin superior au știut să-l țină totdeauna departe de frământările de astăzi, ale cărei izbucniri și patimi nu le cunoștea. Roșculeț n'a cunoscut ura, a fost în schimb un devotat prieten și un coleg. Iată de ce îl deplâng și acei cari au avut prilejul să-l cunoască, prieteni, colegi și elevi deopotrivă.

Născut în Satul-nou (Iugoslavia), în anul 1888, a absolvit cursul inferior de liceu la gimnaziul din Panciova, iar școala normală la preparanda din Deva, unde ia diploma de învățător. În anul 1912 își continuă studiile la seminarul pedagogic din Iena și la școala normală superioară din

Budapesta unde se specializează pentru predarea limbilor moderne la școlile medii. Izbucnirea războiului îl silește să-și întrerupă studiile ca mai târziu să și le completeze la cursul de profesori din Cluj.

A funcționat la școala primară din Al bunar, la 1919 e numit profesor la școala medie din Făgăraș, apoi la cea din Lipova, stabilindu-se definitiv, la 18 Noiembrie 1919, la gimnaziul Iosif Vulcan din Arad.

Mobilizat pe întreaga durată a războiului mondial, ia parte ca sublocotenent la campania din Sandjac, Montenegro, Albania și Italia (Isonzo-Piave).

A publicat articole și studii în revistele: Educatorul (Caransebeș, anul 1909—1911). Vatra școlară (Brașov 1912), Fluerașul (București 1913). Cele trei Crișuri (Oradea 1920), în gazetele: Progresul (Oravița 1908—1912), Drapelul (Lugoj 1920), Tribuna (Arad 1911—1913) Gazeta nouă (Arad 1920), Tribuna nouă (Arad 1927). A publicat un volum de schițe și nuvele „Din tranșele” în Budapesta la 1916.

A condus cu recunoscut succes cursul de limba română la Cursurile serale Iosif Vulcan din Arad.

Lazar Roșculeț pleacă din mijlocul nostru în floarea bărbăției. În mormântarea a avut loc în Vineria mare ora 3 d. m., catafalcul fiind ridicat în sala festivă a gimnaziului „Iosif Vulcan”. Este aceasta a treia lovitură pe care o îndură într'un interval de timp relativ scurt gimnaziul din strada Brătianu.

Domnul Nicolae Iorga la Arad

Publicul arădan va avea fericitul prilej de a sărbători pe Dl. Nicolae Iorga Duminică 26 Aprilie c, când D-Sa va ține o conferință la Palatul cultural. Amănunte în numărul viitor.

lancu în Tebea, sub gorunul lui Horea, unde Ingenunchia nevăzut de nimeni și spunea un Tatăl nostru, cucerind ca într'un templu și credincios mintirii marelui pribeag ca și când fi fost vlăstar din aceeaș picătură de sânge. De unde simțimintele acelea atât de izolate de simțurile și dăruirile școlariilor de aceeaș vârstă. Era sufletul lui continuarea unor vechi trănite? Subconștientul lui păstra ferinți și idealuri din alte vieți în poveștile părintelui Grigorie conștientă să modeleze sufletul fraged cum era? Căci în seri de iarnă, când Voicu era copil de o schioapă și ținea părintele pe genunchi în fața luminii și-l povestea toate întâmplările cari pecetluiseră soarta Craiuților munților, iar Voicu asculta dus și gânduri și'n jocul limbilor de flăcări din cămin, luptele și frământările revoluției prindeau viață. În zile de răz și toamnă târzie părintele bătea arma în spinare piscurile și văle munților. Odată îl luase și pe nepotul aceste hoinăreli și în măreția submă și sălbăticiilor de codru îl sădise

în suflet dragostea de neam, materializându-l în sânge pietatea pentru fiecare locușor sfințit de istoria minunată al celui mai minunat copil al Ardealului. Au poposit la fântâna lui lancu și au gustat din apa cristalină și rece a izvorului de munte. I-a arătat locul unde obiceiul să-și cânte din fluier pătimirile în vremurile lui de restiște când cruzimea desiluziilor îl aduseseră disprețul de lume, iar disprețul acesta îl făcea să hoinărească prin munți, nepriceput de al săi, cari nu încercau să-l priceapă și se mângâiau ușor cu credința lor, că lancu nu mai era în mințile lui. Și cât de frumos știa părintele Grigorie să trezească trecutul în iconne și chipuri de oameni.

„Dar nu era nebun cum îl credeau oamenii. O, nu era nebun dar oamenii sunt mici la suflet, sunt răi și mârșinși, nu-l pricepeau. Dușmanii îi fuseseră lui lancu unguirii și dușmanii erau cei pentru cari se jertfise, dar îl părăsiseră înainte de vreme. Neînțeleș, cum nici Căstos n'a fost înțeleș, fugea el de lume și se pogora

în sinea lui, unde simțea o altă lume mai bună, mai potrivită inimii lui...”

Clopotul liceului sună sfârșitul oarel. Profesorul de matematici se ridică dela catedră bucurat, că-l liber să-și vadă de treburile lui, iar școlarii se repeziră spre ușă, ușurați de chiul unui clas de cifre moarte, imbulzindu-se și făcând o gălăgie infernală.

Bănățeanul Grecu le spuse să se adune toți după masă pe câmpia dela oborul de vite, deoarece aveau să dea o revanșă ucenicilor și calfelor din oraș. Intre liceani și ucenici era o luptă dărză, care pornise dela un joc de minge. De fapt jocul de minge era doar un pretext, iar motivul adevărat erau omeneștile patimi și instincte de războire, cari în manifestarea lor colectivă își căutau canalizarea spre o țintă. Iar ținta se alina se a fi ucenicii comercianților evrei și unguri. La început lupta avusese un caracter de conflict între un licean și un ucenic, apoi se propagase între clasa liceanului și grupul ucenicilor, iar de aci învrăjbișe tabere, pe deo-

Laudă Invierii

*Pe Golgota sta crucea, scaldată'n sânge încă
Cu fruntea uriașă, cu glas, etern, să spue
De jertfa Celui care, a tremurat în cue
Și-a coborât, trei zile, în negura adânc...*

*Se risipise gloata, în ură înecată...
In jurul gropii Sale, ostașii 'ngândurați,
Păzeau pe Cel ce are în pază lumea toată,
Cel ce-a 'nfrățit cu jertfa, pe sclavi cu împărați...*

*Și-a treia zi, un Inger, a ridicat povara
Mormântului cu piatra de ură, încuiat:
Și'n vifor de lumină, Isus, cu primăvara,
Cu primăvara vieții, din morți a înviat!*

*De-atunci alunecară în vis de-amurguri anii...
Cu umbre de popoare și'n veci vor trece încă:
Doar Tu rămâi, Isuse, cu jertfa Ta: o stâncă,
Limanul viu de pace... Tu pentru toți sârmanii...*

*Doar jertfa Ta... doar scara de aur ce ne leagă
Țărâna noastră moartă, cu gloria din cer,
Doar jertfa Ta aprinde luciferi în morminte
Doar jertfa Ta deșteaptă din morți pe cei ce pier...*

*Și'n cea din urmă clipă, de veci, infricoșată,
Cu vete, cu trâmbiți, la vremea de apot:
...Atunci... atunci.. Isuse... vom învia și noi
La umbra crucii Tale, cu cerul cununată*

CONST. GORAN.

Licitatia publică pentru aprovizionarea tuturor institutiilor de stat din Arad cu combustibil.

Vineri 3 Aprilie urma să se țină în localul Primăriei licitația pentru aprovizionarea cu lemne a tuturor instituțiilor publice din orașul Arad. Comisia de licitație s'a compus din dl. jud. Ramonțianu ca președinte și membri A. Crișan, direct. liceului M. Nicoară și Gh. Munteanu consilier la Adm. financ. Prefectura județului prin reprezent. său dl. Dr. Furdul și primăria prin dl. subprimar Velciov au declarat la începutul licitației că a se supune deciziei oficiului central de licitații participând la această licitație lovește în autonomia lor asigurată prin lege, în consecință refuză a se prevedea cu combustibil pe această cale, urmând ca fiecare să țină licitație independent de celelalte instituții. Chestiunea a rămas să se clarifice de forurile în drept.

Procedându-se la licitație, se constată că deși sala a fost plină de furnizori de lemne, numai 5 întreprinderi au fost decise să participe la licitație. Dintre aceștia însă 4 n'au putut prezenta actele cerute de caietul de sarcini, așa încât au fost respinse de către comisie. Intre astfel de împrejurări licitația nu s'a putut ține, urmând să se publice o nouă licitație. Această soluție a fost foarte binevenită, întrucât până la proxima licitație se va clarifica și chestiunea Primăriei și a județului, a căror protest putea ușor prejudicia asupra valabilității licitației.

□ În luna Mai se va prăzni centenarul armatei române și după unele versiuni va avea loc și încoronarea M. S. Regelui Carol II, tot în cadrul serbărilor centenarului armatei.

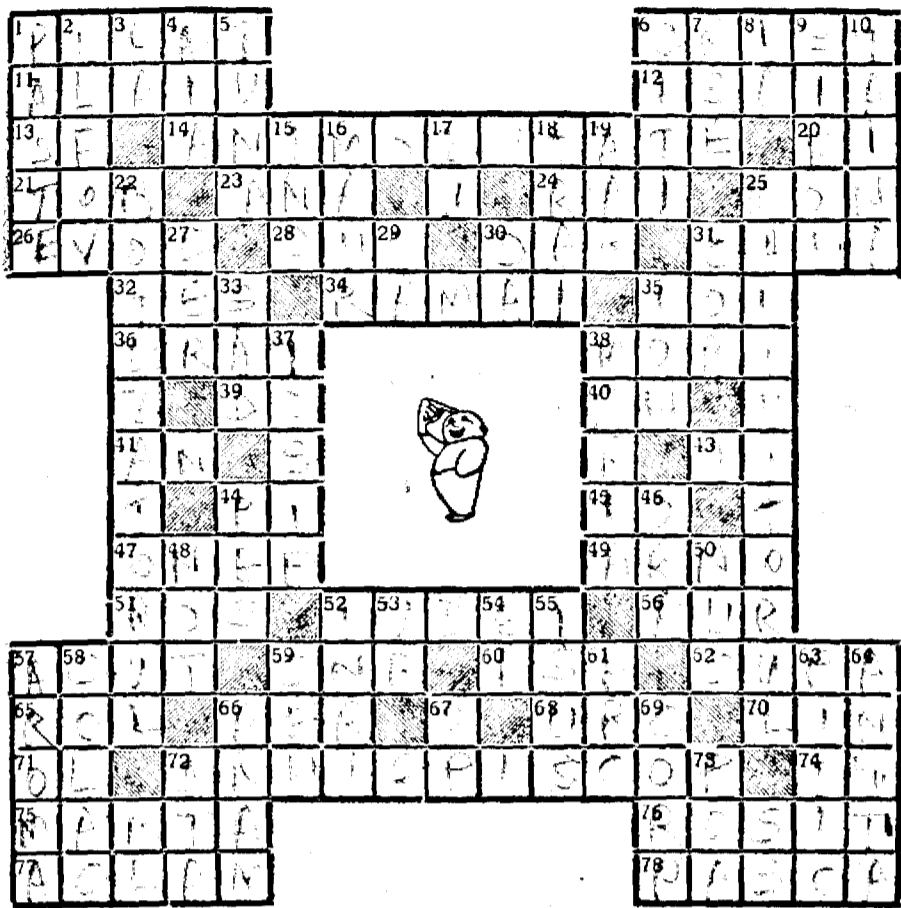
parte tabăra liceului, pedea parte grupul ucenicilor întăriți cu toate cafele din târg. Erau lupte de hărțuială și ciocniri în toată regula. Bănățeanul Grecu spărsese odată capul unei calfe cu un drug de fier, iar Dima, nepotul lui Avram lancu, un urlaș vânjos din clasa a patra liceală, purta sâmbetele ucenicilor cu pumnul noduros și îndesat. Voicu, de obicei entuziast frunț al acestor lupte, nu se încălzi de gândul luptelor în perspectivă. Se duse tăcut la locuința lui, mănca ceva pe apucate, apoi își orândui în desagi neînsemnata lui avere: un octoih legat în os de fildeș cu încrustări de aur american pe care l-l dăruise un grulian întors din America, câteva albituri, merindea pe care o primise de acasă cu câteva zile mai înainte. Avea în buzunar un clas de argint cu cheie, pe care l-l dăruise părintele Grigorie și douăzeci de bani în monete de câte un crețar.

Spuse camarazilor lui de locuință că se duce în târg să trimită acasă desagi și după ce se închină spre răsărit, neobservat de nimeni, porni la drum. (Va urma)

AL II-lea CONCURS DE JOCURI DISTRACTIVE

Cuvinte încrucișate Seria II.

de: D. Ardeleanu.

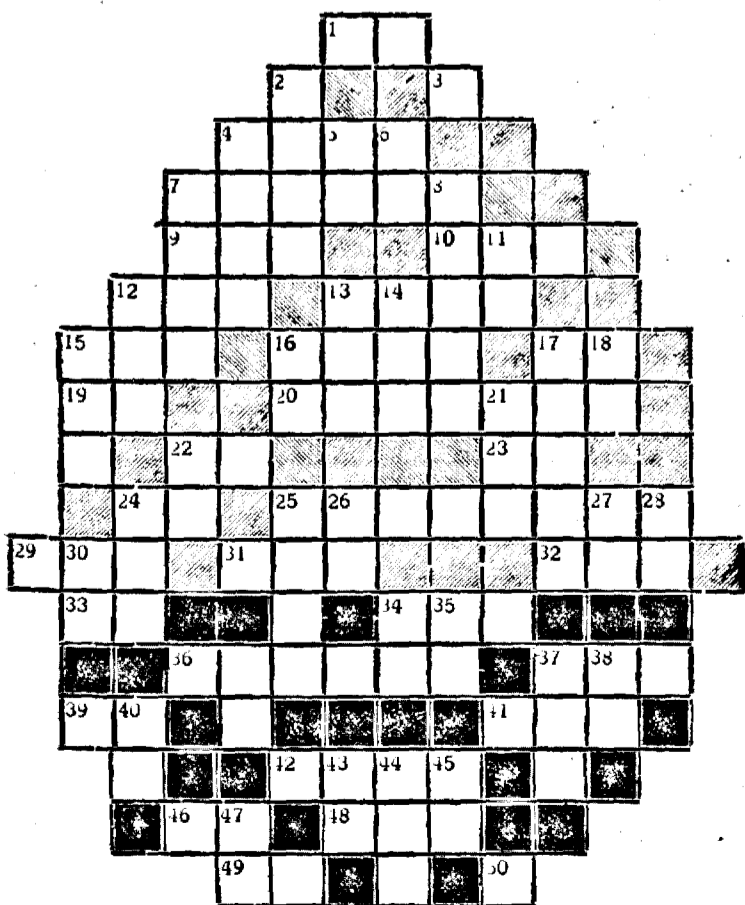
Horizontal: 1. Cine osândi la moarte pe...? 6. Chipul lui Isus pe cruce. 11. Paști vești petrece cu multă cinste și... 13. Primul dintre cei mai mari profeți. 13. (abreviat). 14. În zilele de Paști nu... să fim conduși de nici o URĂ [N.]. 20. Notă muzicală. 21. Ghem. 23. Mama Preacuratei Fecioare. 24. Paști trebuie să fim cu toții buni și nu... 26. Meu, franțuzește. 28. Chem cu far... 28. La Paști se ciocnesc... roșii. 31. Primiți dela mine acest CADOU... 31. Unde a săvârșit Iisus prima... 32. Unul din fiii lui Adam... 34. Dece nu vrei să mai... o zi la... 35. Roman de L. Rebreanu. 36. Am... 38. Toți creștinii știm că, Iisus... a... dar a înviat. 39. Notă muzicală. 40. ...fără capete. 41. 365 zile. 43. ...mi. 44. S.14.—45. Fiica lui Inachus. Inițialele unei mari instituții de gim... din România. 49. Râu în Italia. 51. ...ciocnește cu un ou... frumos. 52. ...Evei. 56,... smirnă și tămâie. Așcutit. 59. Bucăți dintr'o „cântare”. Rege al lui Izrael. 62. În sănătatea ta, această... de vin. 65. Atribuțiune... 66. Infățisare. 68. Măresc valoarea. 71. Vas lungureț. 72. Mitropolit. Pronume. 75 Sora lui Lazăr. 76. Ai

terminat cu...-ul ouălor de Paști. 77. Primesc cu strigăte de bucurie. 78. Ce aduc credincioșii în ziua de Paști la biserică spre binecuvântare.

Vertical: 1. Ce sărbătoare ținem anual în memoria învierii Domnului? 2. Cel mai însemnat județ din țară. 3. Prepoziție. 4. Aceea (pop.). 5. Bubuia. 6. Ghici. 7. Anagramă din SER. 8. Poftește. 9. Apostol al lui Iisus. 10. Cuminecătura e o... biserică. 15. Fiica lui Cadmus. 16. Locuitor din nordul Africii. 17. Să fim veseli în această... de sărbătoare. 18. Viețui. 19. Râu în Elveția. 22. Sf. Ioan... 25. Ortodoxii îl mai zic lui Iisus și... 27. Paradis. 29. Fluviu în Franța. 30. Sigur. 31. Partea bisericii, unde se cântă oficiul divin. 33. Ce se plantează. 35. Personajul biblic. 37. Soțul Fecioarei Maria. 38. Maica Domnului. 44. Lature. 46. 60 minute. 48. Sport de vară. 50. Pom. 52. Inscricțiunea ce se găsește pe sf. cruce. 53. Oraș în Chaldea. 54. Pronume. 55. A cui divinitate deveni dogma fundamentală a creștinilor. 57. Miroș a prăjiturilor. 58. Dar la praznice. 59. Popor, amic cu poporul român. 61. Armă întrebuințată în vechime. 63. Foarte mic. 64. Nume femeiesc (diminuat). 66. Fiul lui Set. 67. Operă literară (poetică). 69. Trup. 72. Ursită (fig.). 73. Trei felii din „Fruct”.

2. Cuvinte încrucișate.

de: Nic. Cimpoieș, student. Loco.

Programul campionatelor de football s'a întrerupt pentru un moment, dând loc la câteva întâlniri internaționale. „Obilici” din Beclherec, a debutat în fața publicului arădan cu succese reduse, dar a lăsat impresie bună, prin ambiție, râvnă și felul cum au jucat. Dar rezerva surprizei a fost lăsată în sarcina echipei profesionale „Bástya” din Seghedin. Că, ce ne-a dat; asta am văzut... Că, ce am așteptat și aceasta se știe... Trombonul cu care se trimbițează „valoarea” acestor echipe „de mare stil”, a fost de data aceasta complet infundat, prin faptul, că ce am văzut Miercuri dela această echipă cu pretenții, e aproape de zero... sau chiar mai puțin.

A trage pe sfoară un public aproape de 2000 persoane, cu asfel de manifestări sportive, e ridicol și detestabil. Enervarea spectatorilor poate da de gândit și forurilor competente de a veghea mai bine ce fel de programe se fac. Vrem sport onorabil și nu svârcoliri neputincioase dela echipele cari ne vizitează. Banii luați dela public doritor de spectacole sportive superioare, nu pot fi aruncați unor profitori analfabeți pe terenul sportiv. Căci, e greu de închipuit ca masele mari ale spectatorilor să mai dorească și sprijinească astfel de matchuri anemice și slabe...

În restul țării și în străinătate au avut loc diferite întâlniri de ziua Paștelui catolic.

Dăm aci rezultatele de Duminecă Luni și Miercuri:

- Arad:**
Gloria—Obilici 3:1.
Muncitorii—Obilici 2:1.
Gloria—Voința 3:0. Match campionat, prin care Gloria trece în fruntea clasamentului cu 1 punct avansaj.
Bástya—A. M. E. F. A. 1:0. Punct marcat cu sprijinul arbitralului și match de calitate inferioară, unde echipa din Seghedin n'a produs altceva decât regretul publicului, care a luat parte.

Dacă voți să vă procurați de sărbători, AROMATE și BEUTURI EFTINE, nu uitați firma **M. Markus** str. M. Corvin 1. Nr. 195 1—2

Gratuit dau o jumătate de litru mai mult celui care cumpără 5 litri din vinul mai scump de 10 Lei. În rate vin roșu sau de mlașca. Str. Calvin 1. Nr. 200 1—1

Horizontal: 1. Prepoziție; 3. O sută (roman); 4. Continent; 7.... Dumnezeule etc.; 9. Pronume; 10. Arsenic (Mold.); 12. Lovesc; 13. Plantă care, în Răsărit, înlocuiește grâul (e-i); 15. Conjunție; 16. Basmă de mătase, fără cap; 17. Prepoziție (lat.); 19. Cal... fuge; 20. Urează; 22. Notă muzicală; 23. Oraș în Chaldea; 24. Conjunție; 25. Astrologi; 29. Ca la No. 9; 31. Pronume; 32. Jghebul teascului; 33. Negatie; 34. Conjunție; 36. Bine dispuse; 37. Bucată de metal pe care se așează literile, (în tipografie); 39. El (ger); 41. Stambă; 42. A reproduce; 46. Interjecție; 48. Râu în Elveția; 49. Afirmatie (inv.). 50. 50 roman.

Vertical: 2. Faptul zilei (anagramă); 4. Anagramă din „Fotă”; 5. Plantă; 6. Pronume (inv); 7. Patru litere din „Salariaț”. 8. Intrare, ...; 11. Literă slavonă; 12. Petrecere; 13. Cântare executată de o persoană... fără cap; 14. Exceptional (fig); 15. Plantă alimentară... fără coadă; 16. ... Ieocărcă; 17. Anagramă din „Stors”; 18. Prepoziție; 21. Giut; 22. Ca la No. 23.

Sportive

Muncitorii 80 de minute au dominat jocul, producând un spectacol anlmant.

- Timișoara:**
Ripensia—Budal „11” 3:1.
Ripensia—Budal „11” 3:3.
Cloj:
Repr. Cloj—Bástya 1:1
Bástya—Universitatea 2:0.
București:
Unirea-Tricolor—Pr. Mihai 4:0.
Olimpia—Makkabi 1:1.
Iuventus—Venus 4:2.
Turda—Sp. Studentesc 3:1.
Cab—Beivedere 3:1.
Oradea:
Nemzeti—C. A. O. 2:2.
Sirâlnatate: Ungaria:
Ujpest—Ferencvaros 3:1.
Ujpest—Jugoslavia 7:3.
Vasas—Jugoslavia 5:3.
Ferencvaros—Vasas 7:0.

- Austria:**
Hungaria—Rapid 4:3.
Austria—Hungaria 0:0
Rapid—Fürth 6:0.
Echipe cehoslovace în strălnătate.

Kopenhaga:
Slavia—Repr. Kopenhaga 6:0.

Antwerpen:
Sparta—Beerschot 3:0.
Slavia—Repr. daneză 3:2.

De Paști vom avea în aranjarea Gloriei tot un match internațional jucat de echipa amatoare ungară „Bohn S. C.” de ale cărei calități s'a vorbit și auzit mult bine, care astăzi este printre cele mai bune echipe neprofesionale din Ungaria.

După rezultatul de Miercuri situația în regiunea Arad s'a format astfel:

- Gloria-CFR 12 8 4 — 47 15 20
- A.M.E.F.A. 12 8 3 1 44 11 19
- Olimpia 12 7 3 2 34 14 17
- C.A.A. 12 5 3 4 19 20 13
- S.G.A. 12 4 3 5 24 34 11
- Tricolor 12 4 3 5 21 31 11
- Unirea 12 1 2 9 16 41 4
- Voința 12 — 1 11 9 48 1

Cele mai eftine verighete de aur ceasuri, bijuterii, și ochelari te cumpărați la **REINER IOSIF** ceasornicar și bijutier ARAD, str. PIRICI 3. În dosul Teatrului. No. 108 3—24.

Modele noi de corsete, atenuală comod stomacul, pântecul și soldurile. Corsete Princess și de gumă, după cele mai noi tăieturi. **Irma PILCZ** salon de corsete Arad, Str. Emisesea No. 14. Nr. 193 1—5

3. Enigmă.
de: T. SANDRU, Șiria.
Direct dacă-l citiți
Un istm mare găsiți,
Iar dacă-l inversați
Într'un zeu îl transformați.

CUPON PENTRU JOCURI.
Concursul al II-lea
Nr. 22. Seria II-a.

